

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 86/2022-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súvislosti s tlačovými konferenciami jej riaditeľa konanými 8. marca 2017 a 17. októbra 2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. novembra 2021 domáhajú vyslovenia porušenia čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Národnej kriminálnej agentúry, Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „NAKA“), resp. postupom jej riaditeľa v súvislosti s jeho výroky prednesenými na tlačových konferenciách konaných 8. marca 2017 a 17. októbra 2017 vo vzťahu k vedenému vyšetrovaniu v trestnej veci sťažovateľov. Ústavný súd tiež sťažovatelia žiadajú, aby NAKA udelil príkaz ospravedlniť sa im za nepravdivé prednesené výroky a priznal im tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 eur, a to každému z nich.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, v ktorej sa sťažovatelia venujú podrobnému popisu skutkového stavu, vyplýva, že proti sťažovateľom bolo vedené trestné stíhanie pre trestný čin založenia,

zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a pre ďalšie trestné činy, ktoré sa skončilo vydaním odsudzujúceho rozsudku Špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018 z 25. septembra 2020 potvrdeného uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 To 3/2021 zo 7. júla 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti ústavný súd oboznamujú s priebehom úvodnej etapy označeného trestného konania vedeného proti ich osobám, v období ktorej mal vtedajší riaditeľ NAKA informovať verejnosť na dvoch tlačových konferenciách konaných 8. marca 2017 a 17. októbra 2017 o priebehu vyšetrovania v uvedenej trestnej veci a tiež o aktéroch vyšetrovanej trestnej činnosti. V ústavnej sťažnosti obsiahlo prezentujú obsah uvedených tlačových konferencií a výroky, ktoré mali byť na nich označeným funkcionárom NAKA prednesené. V nadväznosti na to, poukazujúc pritom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa problematiky difamačných sporov, argumentujú, že prednesené informácie a výroky neboli primerane zdržanlivé, keďže sťažovateľov ešte predtým, ako bola ich vina riadne preukázaná právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, riaditeľ NAKA prezentoval ako jasných páchatel'ov vyšetrovanej trestnej činnosti.

4. Pre úplnosť sťažovatelia dodávajú, že sa o existencii a obsahu označených tlačových konferencií dozvedeli až 11. októbra a 12. októbra 2021.

5. Sťažovatelia v nadväznosti na podrobný popis skutkových informácií uzatvárajú svoju argumentáciu konštatovaním, že takýmto informovaním verejnosti zo strany orgánov činných v trestnom konaní bol vo vzťahu k ich osobe porušený princíp prezumpcie nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľov je tvrdenie o porušení ich osobnostných práv v dôsledku neoprávneného zásahu, ku ktorému malo podľa ich mienky dôjsť informovaním verejnosti orgánmi činnými v trestnom konaní v počiatočnej fáze prebiehajúceho trestného konania vedeného proti nim, a to podľa ich tvrdenia takým neprimeraným spôsobom, ktorý porušoval vo vzťahu k ich osobám princíp prezumpcie nevinoty.

7. Ústavný súd hneď v úvode poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 425/2021).

8. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka tvoriace základ súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv, kde ochranu v prípade porušenia týchto práv je možné uplatňovať pred všeobecnými súdmi prostredníctvom žaloby.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

9. Z predchádzajúceho bodu odôvodnenia tohto rozhodnutia jasne vyplýva, že príslušný všeobecný súd je tým orgánom verejnej moci, ktorý je v zmysle relevantnej právnej úpravy primárne kompetentný zaoberať sa tvrdeniami sťažovateľov o neoprávnenom zásahu do ich osobnostných práv zo strany príslušného funkcionára NAKA, ktorý mal podľa názoru sťažovateľov spočívať v poskytnutí informácií o prebiehajúcom trestnom konaní týkajúcom sa sťažovateľov neprimeraným spôsobom porušujúcim voči osobám sťažovateľov prezumpciu nevinu.

10. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

11. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu